У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 204. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го ЛИСТОПАДА 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 4, 1971 No. 204. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 3 листопада 1971

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ВІДКИНУЛА урядовий законопроєкт про те, щоб місцевостям, які вже десеґреґували шкільництво, додавати окрему федеральну допомогу. Проти проголосували 225 конґресменів, а „за" — 135. Однак, цей законопроєкт буде ще двічі розглядатись у цій же Палаті. На допомогу місцевостям, які здійснили десеґреґацію в ділянці шкільництва, Уряд мав би призначити півтора більйона долярів.

НА ЛЕТОВИЩАХ НЮ ЙОРКУ ЗАТРИМАНО цього року майже півтора тисячі пасажирів, завдяки новій методі переловлювання викрадачів літаків. Між ними понад 400 осіб були заарештовані за те, що посідали маріхуану й інші наркотики, майже 400 осіб потрапили в руки поліції тому, що під час перевірки виявилося, що вони не мають відповідних документів і хотіли без них в'їхати до ЗСА чи виїхати з країни. Біля 300 осіб були заарештовані на летовищах за те, що вони мали при собі зброю, а це заборонене федеральним законом.

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН ЗАТВЕРДИВ плян заохочування учнів середніх шкіл до того, щоб брали активну участь у боротьбі проти занечищування природи, води, повітря, і щоб вони працювали для відчищування від сміття парків, квітників тощо. Учням - середньошкільникам, які виявлять в цьому найбільше ініціятиви й працьовитости, будуть видаватись дипломи й нагороди.

У НЮ ЙОРКУ РОЗПОЧАВСЯ СТРАЙК ШОФЕРІВ автобусів і авт, що перевозять пасажирів до летовищ і з летовищ „Кеннеді", Нюарку й ін. Транспортове Управління Ню Йорку попереджає пасажирів, що їм доведеться на власну руку добиратися до аеродромів і з аеродромів, очевидно, на таксівках, які коштують досить дорого.

ПОЛІЦІЯ ЗААРЕШТУВАЛА 10 ОСІБ НА БРОНКСІ, Н. Й., в тому троє дівчат. У кватирі на Седжвік евню поліція знайшла трохи зброї та багато різних наркотиків, і тому провела там арешти.

СЕНАТОР ДЖЕКОБ ДЖЕВІТС ІЗ НЮ ЙОРКУ звернувся до Федерального Уряду у Вашинґтоні з проханням, щоб із Вашинґтону надіслали представника для переговорів між страйкуючими портовими вантажниками і власниками суден. Сенатор Джевітс повідомив, що той страйк неґативно впливає на всю економіку Ню Йорку. Страйк триває п'ятий тиждень.

РЕЧНИК АМЕРИКАНСЬКОГО ЖИДІВСЬКОГО КОМІТЕТУ в Бостоні натаврував методи діяльности мілітантної Жидівської Ліґи Сі[illegible]ни, особли[illegible] за її виступи проти совєтського персоналу амбасад, посольств та представництв при ОН у цій країні. Але одночасно президент того ж Американського Жидівського Комітету Філіп Гоффман заявив, що така настанова Комітету ніяк не оправдує виступів совєтських і арабських представників на форумі ОН з протижидівськими заявами та погрозами.

У СВІТІ

ПРЕМ'ЄР ІЗРАЇЛЮ ҐОЛДА МЕЙР УЗАЛЕЖНИЛА недвозначно дальшу участь Ізраїлю в будь-яких переговорах про замирення з арабами від дальших достав бойових джетів типу „Фантом" з Америки. Конфлікт між ЗСА і Ізраїлем постав на тому тлі, бо американський уряд узалежнив достави тих бойових літаків власне від згоди Ізраїлю на відкриття Суезького каналу на компромісовій базі з Єгиптом.

В ЙОГАННЕСБУРҐУ, ПІВДЕННА АФРИКА, ЗАСУДИЛИ тамошнього англійського декана єпископа Гонвілля Френч-Бейтафа, на 5 років в'язниці за виступи проти білорасової політики тамошнього режиму. Засудженого єпископа тимчасово звільнили за кавцією 14.000 дол. до часу розправи в Апеляційному Суді весною найближчого року.

У ШВАЙЦАРІЇ УВІЙШЛИ до нижчої палати парляменту вперше в історії тієї країни — сім жінок, а одна жінка до вищої палати. Зваживши, що жінок є у Швайцарії більше, як мужчин, те число обраних жінок дуже мале, але швайцарські жінки не використовують масово свого права голосування, за яке палко боролися були, і усе ще підлягають традиції у Швайцарії, що політика — діло мужчин.

ПІВДЕННОМУ ЄМЕНОВІ ПОГРОЖУЄ нова війна — твердить його прем'єр Алі Нассер Мохаммед, який сам себе називає „марксистом". Він заявив, що на кордоні Південного Ємену і Савді Арабії зосереджуються тисячі військових наємних добровільців, озброєних американською і британською зброєю, підтримувані „реакційним" урядом Савді Арабії. Південний Ємен належить до „соціялістичних" арабських країн.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ ТАВРУВАЛА американський Уряд під час своєї пресової конференції в Лондоні, за те, що він дотепер ні разу не затаврував Пакістану за його масакру, переведену у Східньому Пакістані проти тамошніх бенґальських автономістів. Індіра Ґанді твердить, що щоденно все ще прибувають до Індії по 30.000 до 40.000 втікачів із Східнього Пакістану і що таким чином ситуація в Індії стає цілком нестерпною. Індіра Ґанді прибуде з Британії до Вашинґтону.

НА ЛЕТОВИЩІ ҐІТРОВ ПІД ЛОНДОНОМ ВИБУХ два дні тому несподівано страйк наземної обслуги, внаслідку чого тамошній летунський рух був майже спаралізований. Страйкарі мали сутички з 200 поліціянтами. Кількадесять робітників летовища арештовано. Різні летунські компанії відкликали в останній хвилині лети своїх машин до Лондону.

ЛЕОНІД БРЕЖНЄВ БУЦІМ-ТО ЗАЯВИВ східньо-німецьким комуністам, щоб вони не перешкоджували йому в його політиці супроти Заходу. Східньо - німецькі комуністи саботують реалізування порозуміння 4-ох амбасадорів щодо Західнього Берліну, а Захід ставить за передумову скликання паневропейської конференції безпеки від здійснення того порозуміння.

АМБАСАДОР ЗСА НА ТАЙВАНІ ЗАПЕВНИВ уряд Чіянґ Кай-шека, що жалюгідний вислід голосування на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, який виключив з ОН Вільний Китай, не матиме впливу на дальші відносини між Америкою і Вільним Китаєм з його осідком на Тайвані. Амбасадор Волтер МекКонафі мав у цій справі довгу розмову з президентом Республіки Китаю (на Тайвані) Чіянґ Кай-шеком.

ВЛАДИКИ УКЦ ПРОДОВЖУЮТЬ В РИМІ СВОЇ СИНОДАЛЬНІ НАРАДИ

Рим. — Шістнадцять Владик Української Католицької Церкви з багатьох країн вільного світу під проводом свого Первоієрарха Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого продовжують тут свої синодальні наради, започатковані минулої неділі, 31-го жовтня, після торжественного посвячення відновленого храму свв. Сергія і Вакха попереднього дня, в суботу 30-го жовтня, та Соборної Архиєрейської Святої Літургії в неділю. Наради можуть потривати до кінця цього тижня і на їх порядку, крім формальностей відкриття та прийняття самого порядку, мали бути такі справи, як схвалення спільної відповіді всіх Владик на скерованого до Верховного Архиєпископа листа Папи Павла VI з 7-го липня із повідомленням, що патріярхальне завершення УКЦеркви „принаймні в теперішньому часі" не є можливе, та остаточне конституційне оформлення помісности УКЦеркви із постійним її Синодом Єпископів. Синодальні наради відбуваються в дусі повної єдности всіх Владик та серед великого підйому українського мирянства і духовенства в багатьох країнах їхнього поселення.

Рішуча постава

Синодальні наради, як згадано, попередили торжество посвячення храму свв. Сергія і Вакха і до останньої хвилини не було відомо, чи Синод справді відбудеться, хоча й були такі побажання та надії. Непевність збільшувало виразно опозиційне становище до Синоду Владик УКЦеркви Ватикану, виявлене ще окремим листом папського секретаря стану кардинала Війо напередодні Синоду, в суботу, 30-жовтня, дорученого всім Владикам, за винятком Верховного Архиєпископа, спеціяльним післанцем. Кардинал Війо в своєму листі твердить, що юрисдикція Верховного Архиєпископа обмежується до Львівської Митрополії та повторює арґументи з листа Папи Павла VI з 7-го липня про неможливість патріярхального завершення УКЦеркви „в теперішньому часі". Не зважаючи на цей лист, як і ряд інших заходів Ватикану не допустити до Синоду Владик УКЦеркви, всі Владики, під проводом свого Первоієрарха, солідарно і рішучо проголосили та відбувають Синод.

Широкий відгомін у світі

Синодальні наради Владик УКЦеркви всупереч опозиції Ватикану викликали найширший відгомін у світі. Початкові інформації в цій справі, зокрема повідомлення аґенції Асосіейтед Прес з Риму 30-го жовтня, перебільшували суперечність, видвигаючи навіть можливість евентуального розриву з Римом. Українські Владики негайно ці припущення заперечили окремим пресовим повідомленням в понеділок, 1-го листопада, заявляючи, що вони „зібралися на синодальні наради під проводом Верховного Архиєпископа згідно з постановами Другого Ватиканського Собору та в любові, пошані і відданості до Святішого Отця". Проте, справа суперечностей між Ватиканом і Синодом Єпископів УКЦеркви не сходить зі сторінок міжнародної преси. Крім уже раніше згадуваних голосів, включно із двома більшими інформаційними повідомленнями „Ню Йорк Таймсу", у вівторок 2-го листопада, власне в тому часі, як найбільше американців слідкували за найновішими вістками з перебігу виборів, телевізійна сітка Колюмбійської Радієвої Корпорації у передаваних від побережжя до побережжя вістях свого головного редактора Волтера Кронкайта о год. 6-ій вечора подала з Риму сцени, як Владики (митрополит Амвросій Сенишин та єпископи Ярослав Ґабро і Йосиф Шмондюк) ідуть на синодальні наради, як також відправу в церкві свв. Сергія і Вакха (співслужіння Верховного Архиєпископа). В коментарях згадувано, що Архиєпископський Синод УКЦеркви відбувається проти волі Ватикану.

Йосип Лисогір виїхав до Риму

З уваги на обставини, в яких відбувається П'ятий Архиєпископський Синод УКЦеркви, як і з уваги на те, що мирянські паломництва мали покинути Рим в середу, 3-го листопада рано, у вівторок 2-го листопада вечором відлетів до Риму головний предсідник Українського Народного Союзу та рівночасно президент Світового Конґресу Вільних Українців і екзекутивний віцепрезидент Українського Конґресового Комітету Америки Йосип Лисогір, щоб у потребі долучити й мирянський голос до рішучого становища Українських Владик під проводом Верховного Архиєпископа. Й. Лисогір має на меті познайомитись при цій нагоді з подробицями виступу Верховного Архиєпископа та Митрополитів Максима Германюка і Амвросія Сенишина на Світовому Соборі Єпископів в обороні переслідуваних совєтським режимом — як пише міжнародна преса — мовчазної Церкви і забутого на-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Вибір д-ра Джордана на посадника Джерзі Ситі закінчує сумне минуле

Джерзі Ситі. — Вибір цілком незалежного від могутньої впродовж останніх 20 років „політичної машини" д-ра Пола Джордана на посадника цього надгудсонського міста належить до одної з найбільших виборчих сенсацій цього року. Джерзі Ситі як і Гудсонський повіт, після майже 30-літньої „диктатури" Геґа, попало 20 років тому під владу сильної політичної „машини" повітового демократичного лідера Джана В. Кенні, що мав поважний вплив також на політику в стейті й посередньо на кожночасні вибори до федерального Конґресу. Провал цієї корупційної „машини" припечатав засуд десятка її лідерів, включно із самим Кенні та посадником Джерзі Ситі Томасом Веланом, за хабарі. Удар був такий сильний, що початково ця дотеперішня організація навіть не видвигала свого власного кандидата на посадника Джерзі Ситі й опісля піддержала одного із зголошених, що тепер у виборах дістав найменшу кількість голосів. Найбільшу кількість голосів одержав доктор медицини, 30-літній Пол Джордан, що був реформаційним кандидатом та всю свою виборчу кампанію вів під знаком зірвання з „босівством" та поганим минулим. Не зважаючи на дотеперішню популярність його суперника, д-р Джордан здобув найбільшу кількість голосів та став посадником, започатковуючи нову добу в історії цього міста. Впливова

Д-р Пол Джордан

— як це окреслив місцевий щоденник „Джерзі Джорнал" — українська група виборців солідарно підтримувала кандидатуру д-ра Пола Джордана та брала активну участь у його передвиборчій кампанії.

ВАСИЛЬ ЖАРСЬКИЙ ПЕРЕПАВ

Між багатьома кандидатами на різні міські і повітові пости в теперішніх виборах був українець Василь Жарський, який кандидував на пост повітового реєстратора. У виборах переміг його інший кандидат, Вреді, одержавши 64.459 голосів, у порівнянні із 41,571 голосом, що його одержав Жарський. Але зваживши, що молодий Жарський кандидував уперше та взагалі ставить свої перші кроки в політиці повіту, здобуті ним голоси є його великою перемогою та заповідають йому поважні політичні успіхи в майбутньому.

Участь молоді в загальних виборах у ЗСА була мінімальною

Вашингтон. — В загальних виборах, що відбувалися у ЗСА у вівторок 2-го листопада ц. р., участь американської молоді, у віці від 18 до 21 років, допущених вперше до виборів, була проти усіх сподівань дуже незначною. Молоді люди не виявили майже ніякого зацікавлення виборами, зокрема поставленими для вирішення виборців питаннями, такими, як наприклад справа транспортаційних бондів у Ню Йорку. Не зважаючи на зусильну кампанію і посадника Ню Йорку Ліндзі і губернатора стейту Ню Йорк Рокефеллера за схвалення випуску бондів на суму 2 і пів більйона долярів для утримання й розвитку комунікації і транспорту в Ню Йорку, зокрема для вдержання теперішніх оплат за переїзд підземними залізницями й автобусами, справа цих бондів не знайшла апробати виборців. Згідно з тимчасовими вислідами, за бондами висловилося в місті і в стейті Ню Йорку 1 302-294 і проти 1 885 049 виборців. Проголошені досі висліди виборів на губернаторів деяких стейтів і посадників багатьох міст у ЗСА не є дефінітивними і не дають ще повного образу. Губернатором стейту Міссісіппі став демократ В. Воллер, перемагаючи неґритянського провідника Чарльза Еверса. У Вірджінії на заступника губернатора обрано демократичного стейтового сенатора Генрі Е. Говелла, мол. Посадником Філядельфії став демократичний кандидат донедавній комішенер поліції, італієць з походження Френк Л. Ріццо, перемагаючи республіканця Тачера Лонґстрета. У Клівленді, після чотирьох років урядування неґра Карла Б. Стокса, на посадника обрано республіканця білого Ралфа Дж. Перка. У місті Ґері, Індіяна, посадником залишився переобраний на це становище неґр Ричард Гачер.

Делеґація Комуністичного Китаю на Асамблею ОН у дорозі до Ню Йорку

Об'єднані Нації. — Діючий міністер закордонних справ Комуністичного Китаю Чі Пенґ-фей повідомив генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта, що вже виїхала з Пейпінґу 10-тичленна делеґація на теперішню 26-ту Генеральну Асамблею Об'єднаних Націй під головуванням віце-міністра закордонних справ Чіяо Куан-хуа та що постійним амбасадором Китаю буде в Об'єднаних Націях теперішній його амбасадор у Канаді, Хуанґ Хуа. Комунокитайська делеґація їде засекречено, під сильною охороною, маючи на цілі зупинитися в Парижі. Газети припускають, що вони полетять з Парижу до Оттави в Канаді, щоб там з'єднатись з амбасадором Хуанґом Хуа і разом прибути до Ню Йорку під кінець цього тижня, щоб у найближчий понеділок уперше зайняти місця на Генеральній Асамблеї ОН. Знавці твердять, що всі члени комунокитайської делеґації є фахівцями закордонно-політичних справ, але один із них був політичним комісарем в армії Комуністичного Китаю. Щоб влегшити й приспішити приїзд китайських комуністичних дипломатів — американський Уряд розпорядив, що вони не потребують мати американську візу.

Українська громада відвела на вічний спочинок редактора Лева Лепкого

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. — Похоронні відправи по померлому 28 жовтня у шпиталі в Трентоні, Н.Дж., колишньому командирові сотні кавалерії Українських Січових Стрільців, авторові пісні „Видиш, брате мій", відомої популярно як „Журавлі", Левові Лепкому, відбулися частинно в Трентоні, частинно у Савт Бавнд Бруку. У понеділок 1 листопада ц.р. відбулась в похоронному заведенні Кощека в Трентоні Панахида, яку відправили о. декан Т. Атаманюк і о. парох церкви св. Йосафата в Трентоні В. Грабець, в асисті о. капеляна Богдана Смика з Ютики, Н.Й., родича Покійного, і колишнього Усусуса о. В. Головінського з Філядельфії. Приєднався до них також парох православної церкви Пресвятої Тройці у Трентоні, о. Богдан Желехівський. Співав хор під проводом проф. М. Демчишина. Промовляли на Панахиді дир. І. Поритко з Філядельфії, як голова Головної Управи Братства кол. Українських Січових Стрільців, пластовий сеніор д-р Т. Крупа від Пласту, інж. Д. Кузик від корпорації „Черче", що його співосновником був Покійник, і мґр І. Костюк з Трентону, який близько опікувався Покійним під час його останньої недуги та займався великою частиною похорону.

У вівторок 2-го листопада Богослужбу о год. 8-ій ранку відправив о. декан Т. Атама-

(Закінчення на стор. 2-ій)

Кількість американських військ у В'єтнамі зменшиться влітку 1972 року до 40 000 вояків

Вашинґтон. — Згідно з інформаціями, одержаними з департаменту оборони, Уряд през. Ніксона плянує прискорене виведення американських збройних сил з Південного В'єтнаму в такому розмірі, щоб літом 1972 року там залишилося ще щонайбільше 40 000 вояків. Секретар оборони Мелвін Р. Лерд, від'їжджаючи у вівторок 2 листопада ц. р. на інспекцію американських збройних сил у В'єтнамі, подав до відома, що кількість американських збройних сил у В'єтнамі буде на 1 грудня ц. р. набагато меншою, як цифра 184 000, що її встановив був попередньо през. Р. Ніксон. Вона, згідно з обрахунком департаменту оборони, виноситиме в тому часі 175 тисяч і буде далі зменшуватися по яких 14 300 вояків місячно. Після повороту Лерда з інспекції у В'єтнамі, президент Ніксон мав би виступити з новим повідомленям для американського народу про становище у В'єтнамі і дальші пляни щодо виведення звідти американських збройних сил. Справи Південно - Східньої Азії, в тому і В'єтнаму, були обговорювані през. Ніксоном під час його зустрічі в Білому Домі з австралійським прем'єром Вільямом Мек Мегоном, що прибув з відвідинами до ЗСА.

Округа УНС в Пассейку радитиме в найближчу суботу

Джерзі Ситі. — З організаційного відділу УНС пригадують, що в найближчу суботу, 6-го листопада, в Пассейку, в Українській Централі при 240 Говп евеню, о год 6-ій вечора, відбудуться окружні збори місцевої союзової округи, в яку входять Відділи з Пассейку, Патерсону, Кліфтону, Мава, Ґрейт Медовс. Ці збори є останніми в межах цьогорічної осінньої кампанії УНС, яка обняла 28 союзових Округ з кругло 400 Відділами. На порядку нарад, якими керуватимуть голова Округи Іван Хомко, та секретар Василь Марущак, є звіти Управи та поодиноких Відділів з їх праці в цім році, доповіді головних урядовців, які візьмуть участь в нарадах, а саме п. Марії Душник, заступниці головного предсідника та головного радного і обласного організатора Степана Гавриша, й плянування нової праці й успішного закінчення цьогорічного змагання за видатне збільшення Округи і всіх її Відділів. Окружна Управа запрошує до участи в зборах місцеве громадянство.

Дев'ята річна конференція українських істориків та дослідників суспільних наук

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук у ЗСА влаштовує в суботу 6-го листопада ц. р. дев'яту річну конференцію українських істориків та дослідників суспільних наук присвячену проблемам Галичини між двома світовими війнами. В першій сесії цієї конференції, що її відкриє науковий секретар УВАН д-р Василь Омельченко, виступлять із доповідями Роман Ільницький на тему „Вплив українізації на політику Західньої України у 20-их роках", Роман Сольчаник н. т. „Українська проблема в Польщі і політика Комуністичної Партії Західньої України" і Тарас Гунчак н. т. „Галичина очима англійського генерального консула Савері". Буде відбуватися конференція в залях УВАН при 206 Вест 100-а вул. в Ню Йорку і почнеться о год. 1-ій по пол. Друга сесія конференції відбудеться весною 1972 року.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ ТЕМОЮ ПАНЕЛЮ

Заходом Крайової Управи ТУСМ-у в неділю, 7-го листопада, о годині 5:30 вечором в Українському Інституті при 79-ій вулиці та 5-ій евеню в Ню Йорку відбудеться Панель на тему „Фонд Катедри Українознавства на Гарвардському Університеті". Панелістами будуть: професор д-р Микола Чубатий, мґр Степан Хемич та проф. д-р Константин Савчук. На залі будуть присутні інші авторитети в цій справи та студенти з Гарвардського Університету. Запрошується все українське громадянство Ню Йорку і околиці до участи.

Ю. СТЕФАНИК ВИСТУПИТЬ У ВАШИНҐТОНІ

На запрошення Літературно-Мистецького Клюбу, Осередку Наукового Т-ва ім. Шевченка і Української Студентської Громади в Вашинґтоні, виступить у столиці дня 7-го листопада 1971, в год. 5:30 веч. в одній із заль Мерилендського Університету, письменник і літературознавець з Едмонтону (Канада), Юрій Стефаник. Гість читатиме свої твори і спомини про Батька.

25-РІЧЧЯ СВЯЩЕНСТВА О. МИРОНА СОЗАНСЬКОГО

У вересні цього року минуло 25 років відколи о. Мирон Созанський, ЧНІ, був висвячений Митр. Константином Богачевським і став на службу Богові й вірним. З того приводу його парафіяни з Парафії Пресвятої Родини у Вашинґтоні, Д. К., з почину Церковного Комітету створили громадський комітет під головуванням п. Богдана Скаскова, щоб відповідно відсвяткувати ювілей о. Мирона. Заплановано бенкет на день 5-го грудня з відповідною програмою, до якої йде тепер жива підготовка в громаді.

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ МАТЕМАТИЧНО - ФІЗИЧНОЇ СЕКЦІЇ НТШ

Ню Йорк. В суботу, 6 листопада ц. р. в годині 2-ій по полудні відбудеться в залі НТШ, 302 Вест 13 вулиця в Ню Йорку — наукове засідання Математично-Фізичної Секції НТШ. На цьому засіданні доповіді виголосять: проф. д-р В. Петришин з Раму „Нова теорема нерухомої точки для сет - нерозтягаючих операторів", а проф. д-р О. Андрушків з Сітон Голл Університету, дасть доповідь на тему „Деякі результати в теорії чисел".

ДОПОВІДЬ ГОЛОВИ ГОЛ. ПЛ. БУЛАВИ ОЛЬГИ КУЗЬМОВИЧ У ПАССЕЙКУ

Пассейк. — Заходами Пластової Станиці і Кружка Пластприяту в Пассейку відбудеться в неділю 7 листопада у приміщенні Української Централі при 240 Гоп Евню доповідь голови Головної Пластової Булави і редактора журналу „Юнак" Ольги Кузьмович на тему „Пласт і його завдання під сучасну пору". Початок о год. 3.30 по пол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Місія Кіссінджера

Спеціяльного дорадника президента Ніксона в справах міжнародної безпеки, Генрі Кіссінджера, називають архітектом нової політики ЗСА у відношенні до Китаю. Він їздив уже двічі до Китаю, а 26-го жовтня вернувся з своєї другої подорожі до Пекіну, де у довгих нарадах з Чу Ен-ласм устійнював денний порядок „конференції на вершинах" Ричарда Ніксона з Мао Тсе-тунгом. З вирішенням справи членства Китаю в Об'єднаних Націях — хоч яке воно неприємне — на перший плян загального зацікавлення знову висувається ота подорож Ніксона до Китаю, а за нею велике питання: до чого у довгогодинних засекречених розмовах віч-на-віч договорились Кіссінджер з Чу Ен-ласм? Яку ролю в тих розмовах грали Південна Азія та Совєтський Союз? Чому саме Мао Тсе-тунг і його прибічники вирішили запросити голову країни, яку у своїй понад 20-річній пропаганді змальовували як найбільшого злочинця світу?!

Відомий коментатор Джозеф Алсоп твердить, що єдиною причиною звороту Китаю в сторону ЗСА є актуальна загроза збоку Совєтського Союзу. Він таврує американську військову розвідку, яка не була на висоті під час так званої кубинської кризи, здушення повстання на Мадярщині й інвазії СССР на ЧССР. Мовляв, американська розвідка легковажить зосередження совєтських військ над китайським кордоном, говорячи про несповна 30 дивізій, а насправді тепер є їх там уже 49, що охоплюють 800.000 вояків. Алсоп одверто говорить про плян Москви провести проти Китаю превентивну війну, щоб не допустити до загрозливого для Москви розвитку китайської атомової зброї. Він підозріває, що теперішні внутрішньополітичні труднощі в Китаї пов'язані не тільки з важкою недугою заступника й вірогідного наступника Мао Тсе-тунга Ліна Піяо, але й із підривними впливами Совєтів в китайському воєнному летунстві, внаслідок чого від 13 вересня ц. р. припинено всі лети військових літаків.

Президент Ніксон перестерігав проти надмірних надій, пов'язуваних з його подорожжю до Пекіну. Але як виходить з ревеляцій Алсопа справа не в тому, що Америка осягне для себе від Китаю, а в тому, як поведеться Китай, діставши гарантію, що ЗСА не будуть перешкоджати йому в його зударі з СССР. Це могло й бути одним з предметів зацікавлення Кіссінджера в його місії до Пекіну.

Канадійські „півмільйона"

Канада посідає велетенські простори. Не всі вони придатні для людського життя, однак, 20 мільйонів канадійців — це ще дуже маленька залога для такого корабля-велетня, як Канада. Канадійський народ складається значною мірою з представників різних націй світу і вирізняється між іншими народами багатою культурною мозаїкою, зокрема мовною. Хоч у Швайцарії офіційними мовами є три мови, ніде на Західній півкулі немає країни, де офіційно визнавалися б дві державні мови. В Канаді уряд і народ здійснили таку розумну мовну політику. Під тиском вимог етнічних спільнот Оттава, як здається, піде ще далі вперед шляхом справедливого відношення до своїх громадян різного етнічного походження, які спільними силами захищали, будували й будують молоду канадійську державу.

В обставинах широких демократичних свобід і справжньої демократії, 500 000 українців, які відзначають 80-ліття свого поселення в Канаді, відіграють важливу ролю в економічному й культурному житті тієї держави. Ті українські канадійські „півмільйона" — це один із скарбів Канади. Це ті людські сили, які чесно трудяться у всіх ділянках життя, виявляють енергію, кмітливість, здібність, за півстоліття пройшли шлях від неписьменних селян-переселенців до федеральних і провінційних міністрів, до посадників великих міст... Тому до вимог і наполягань української, як і інших етнічних спільнот, прислухаються не лише в Торонто чи Ванкувері, а й в Оттаві. 8-го жовтня в Палаті Послів прем'єр П. Е. Трудо повідомив: „Хоча в нас є дві офіційні мови, але в нас немає „офіційної культури", і ми не будемо давати переваги будь-якій етнічній групі над іншою". Всі три опозиційні партії привітали ту заяву, а тим часом канадійський уряд вже плянує фінансування - субсидії „проєктів розвитку етнічних культур", створення Етнічного Центру, підтримку шкільництву етнічних груп.

Українські канадійські „півмільйона" — це могутній фонд не лише Вільної Канади, а й поневоленої України, яка прагне свободи.

Ярослав Курдидик

ЧЕРГОВИЙ „ЛЕНД-ЛІЗ"

У той час, коли справа червоного Китаю в ОН приковує найбільшу увагу світу, справа Близького Сходу також не сходить на маргінесову позицію, бо від полагодження цих двох справ, як твердять найбільш поважні коментатори, залежатиме світова політична конфігурація найближчих десятиріч.

Нова фаза напруження розпочалася на Близькому Сході після того, як ізраїльтяни збили єгипетський бомбовик, що перелітав понад Суезьким каналом. У відплату за це єгиптяни збили ракетою САМ-2 ізраїльський стратокрузер — літак з електронічним приладдям, що заколочував радарову систему тих ракет САМ-у, які були у т. зв. „першій перехоплюючій лінії" єгипетської оборони. Після того ізраїльські „Фантоми" засипали ракетами єгипетські позиції на західньому березі каналу. Згодом звітодавець з того обширу писав: „Повертаємося поволі, але напевно до попереднього статус кво, — іншими словами — до відновлення воєнних дій".

Правду кажучи, з тих інцидентів невдоволені були однаково обидві сторони, бо вони сталися у найбільш некорисну пору. Це був той проміжок часу, коли арабська дипломатія вживала всіх можливих засобів, щоб розв'язати кризу на Близькому Сході мировою дорогою, і зістрелення єгипетського бомбовика виглядало як своєрідна „ізраїльська провокація". Деякі знавці твердять, однак, що вину слід приписувати не Ізраїлеві, а Єгиптові, який потайки намагався напередодні обговорення ситуації в тому обширі на форумі ОН, за дорадою свого опікуна Москви, „підігріти справу" так, щоб мати виправдання на збільшення большевиками достав зброї, або у випадку бойових дій мати добрий викрут, мовляв, нас змусив до того своїми провокаціями Ізраїль.

Стратегію Єгипту не важко розгадати, особливо після останньої поїздки до Москви президента Садата, де його приймали з найбільшими почестями і в спільному комунікаті запевнили Єгипет, що повністю підтримають його не лише дипломатичною дорогою, а й всіми іншими можливими засобами в його намаганні привернути окуповані Ізраїлем території.

А тепер погляньмо на другу сторону медалі. Після успіху Ізраїлю в „шестиденній війні" здавалося, що безпосередню для нього загрозу усунено і що з черги прийде до мирової злагоди. На жаль, ніякої розв'язки в цій справі не осягнено і ворожнеча триває. У міжчасі Москва щораз більше посилювала достави зброї до Єгипту і Сирії. ЗСА намагалися з одного боку дипломатичними впливами, а з другого затримкою достави зброї Ізраїлеві припинити „перегони у зброєнні". Але тому, що Совєтський Союз доставляв Єгиптові і Сирії багато більше зброї, як до вибуху „шестиденної війни", Америці не залишилося ніякого іншого виходу, як старатися вдержати „паритет зброї в тому обширі".

Нещодавно президент Ніксон звернувся до Конгресу з пропозицією дати Ізраїлеві допомогу у висоті до 500 мільйонів долярів, бо ця держава, яка видає на своє озброєння 30-35 відсотків зі свого бюджету, опинилась у надзвичайно важкому економічному положенні. І хоча допомога Америки від часу закінчення останньої війни зросла майже в чотири рази, балянс платностей Ізраїлю виявляє річний дефіцит у висоті 1.2 більйона долярів.

Ізраїльські провідники твердять, що вони можуть оборонити свою державу без зовнішньої допомоги під умовою, що Ізраїль матиме таку модерну зброю і в такій кількості, яка „а пріорі" перевищувала б ворожу силу. Друга передумова, що її ставлять ізраїльські провідники, це зменшити видатки на озброєння так, щоб не наражати на банкрутство своєї економіки. Іншими словами, Ізраїль мусить дістати від ЗСА таку допомогу, яку діставали держави, безпосередньо загрожені комуністами. Досі, як відомо, Ізраїль мусів платити за всю зброю т. зв. „першої потреби", отже за всю модерну зброю, яка охоплювала літаки всіх типів, ракети і електронічне вивінування. Тільки у випадку достав панцерної зброї він користувався деякими пільгами. Тим часом арабські держави отримують всю зброю від Совєтського Союзу та Китаю задарма, а з Великобританією та Францією розплачується за неї нафтою.

Під кінець 1940 року президент Рузвельт висунув був пропозицію, щоб Америка доставляла зброю всім тим країнам, існування яких ЗСА хочуть підтримувати з уваги на свою власну безпеку. Рузвельт запропонував відому форму „ленд - лізу", що на практиці означало — „випозичання мілітарного вивінування на базі часу", тобто, щоб дана держава користувалася ним доти, поки буде цього потребувати, а після того мусить повернути частину використаного. І саме тепер ідуть в Конгресі намагання в тому напрямі, щоб, засновуючись на цій формі, признати Ізраїлеві „ленд - ліз", який охоплював би всю модерну зброю, що її ця мала держава неспроможна купити. Урядові кола, які фаворизують форму „ленд - лізу" для Ізраїлю, намагаються заспокоїти арабів, що, мовляв, зараз же після того, як прийде до цілковитого замирення на Близькому Сході, вся зброя, яку доставить Америка Ізраїлеві у формі „ленд - лізу", буде негайно повернена до ЗСА.

З військових американських кругів висувають для заспокоєння арабів ще й таку пропозицію, що коли б вирішено доставляти зброю Ізраїлеві у формі „ленд - лізу", то кількість і якість її мусить бути строго обмежена.

Панас Феденко

ЧИ НОВА ЕРА?

Мюнхен. Від осени 1969 р. в Західній Німеччині діє уряд соціял-демократів і лібералів. Цей уряд має невелику більшість у парляменті. Перевага коаліційного уряду над опозиційними християнськими демократами зменшилася через перехід трьох послів ліберальної партії до противників уряду. Опозиція загострила свою критику уряду Брандта особливо в зв'язку з закордонною політикою: соціялістично-ліберальний уряд взявся до ліквідації наслідків другої світової війни, які постали на східніх кордонах Німеччини.

Покійний довголітній прем'єр Уряду Західньої Німеччини Аденауер не раз казав громадянам Німецької Федеративної Республіки: — „Мусите зрозуміти, що значить програна війна!" Тому Аденауер вирішив не тільки визнати кордони Федеративної Республіки на Заході, але й вступив у союзні зв'язки з Францією. Від 1962 р. між урядами Західньої Німеччини та Франції відбуваються реґулярні наради, на яких голови урядів обох країн обговорюють політичні, господарські й культурні справи. „Відвічні вороги" стали таким чином нерозлучними приятелями.

Ситуація на Сході зосталася незмінною, а то й загострилась. Москва відбатувала собі немалу область у Східній Прусії; заселила її своїми підданими. Великі німецькі території прилучено до Польщі аж до лінії рік Одри і Нісси. Окрім того Москва створила на території Німеччини свого сателіта — комуністичну державу, що має назву Німецька Демократична Республіка". Щоб люди не тікали з цієї „совєтської зони", в Берліні збудовано мур, який ділить місто на дві частини: комуністичну та демократичну. Кордони совєтської зони Німеччини заміновано і озброєна сторожа стоїть на варті день і ніч. Хто пробує тікати із „комуністичного раю", той ризикує головою, бо охоронці кордонів стріляють і убивають утікачів.

Уряд Брандта вирішив шукати „модус вівенді" (спосіб співжиття) із східніми сусідами. Політика не визнає сантиментів у міжнародній сфері. Можуть мріяти німці, виселені зі сходу до Федеративної Республіки, про поворот на втрачені землі і покликатися на святе право самовизначення народів. Але кожному мусить бути ясно, що в міжнародній політиці рішає не право, а сила. Право на самовизначення втратили навіть ті народи, що були союзниками великодержав у війні проти Німеччини: поляки й чехи. Чи захоче Москва визнати право самовизначення для німців і передати їм здобуті у війні території?

Отже, в Бонні вирішено, що слід реально оцінити ситуацію і дійти до нормалізації відносин навіть з „ненормальними" сусідами. Буває так, що людина мусить перебувати в „коекзистенції" з болячкою, коли операція неможлива. Воєнна „операція" неможлива, отже лишається єдиний вихід: визнати тверду дійсність і договоритися з сусідами на Сході.

Інший уряд Західньої Німеччини також мусів би йти до „нормалізації" на Сході. Однак, теперішня опозиція в парляменті (християнські демократи і християнські соціялісти) зробила спробу підкопати довір'я до уряду Брандта агітацією і пропаґандою в пресі і на вічах, мовляв, уряд „розпродує" інтереси Німеччини, відрікається від оборони прав німецької людности, що перебуває під комуністичною диктатурою. Опозиція твердить, ніби уряд Брандта переговорами з комуністичним Сходом розбиває єдність оборони західніх держав — союзників Німеччини. В одній газеті довелося читати перед недавньою поїздкою Брандта в Ялту: „Брандт полетів, щоб прийняти директиви від Брежнєва..."

Відомо, що в політичній дискусії у демократичних країнах деколи падають слова, розраховані не на розум, а на почування читачів і слухачів. Пригадую, як після 1945 року лідер консервативної опозиції в англійському парляменті Черчилл казав, що уряд соціяліста Еттлі, визнавши незалежність Індії, „руйнує імперію". Черчилл виступав також проти націоналізації частини приватних підприємств Англії, кажучи, що тут „не обійдеться без ґестапо".

В країні давньої демократії громадяни знають, що опозиція в своїй критиці уряду часто перебільшує, і тому миряться з політикою більшости парляменту. Німеччина не знала демократичного парляментаризму аж до 1918 року і вільний устрій у цій країні був знищений Гітлером в 1933 році. Тому тут необмежена демагогія може знайти відгук у масі. Це знають провідники опозиційних партій, і вони пробували впливати в пресі і в промовах, „малюючи чорта на стіні".

Та ось сталася несподіванка: голові уряду Німеччини — Брандтові присуджено нагороду Нобеля за його міжнародну політику. Канцлер одержав з різних країн — від президентів, королів, прем'єрів привітні телеграми. Провідники опозиції в бонському парляменті мусіли приєднатися до хору ґратулянтів.

Барцель — лідер християнських демократів у промові в парляменті запропонував урядовим партіям „солідарність демократів" у політиці міжнародній і внутрішній. Він кликав теж до спільної боротьби проти „радикалізму правого і лівого" в Німеччині

На промову Барцеля відповідали провідники лібералів і соціял-демократів (Мішнік і Венер). Прем'єр Брандт також висловив згоду на пропозицію Барцеля. Брандт зазначив, що в інтересі Німеччини є „боротьба проти націоналізму", проти запозичення ідей „із злої минувшини" (натяк на демагогію нацистів). Про „лівий радикалізм" Брандт додав, що соціял-демократів не треба заохочувати до боротьби з комуністами: „Вони мусіли в перших роках після війни нести тягар відсічі комунізмові в промислових областях і також в Берліні."

Канцлер пригадав слова Барцеля, сказані 17 жовтня 1971 р., мовляв, політика теперішнього уряду веде до того, щоб Федеративна Республіка стала „залежною від Совєтського Союзу". Слова про „розпродаж Німеччини" цим урядом і про „занедбання прав людини", — казав Брандт — мусять зникнути в політичних дискусіях між партіями, представленими в парляменті.

Можна сподіватися, що ця дискусія в Бонні змінить тон і стиль політичних дебат у Німеччині.

К. Крупський

МИРНЕ ЗМАГАННЯ

(2)

Хоч американський нарід видав немало видатних полководців, американські письменники не творять про них мітів так, як це роблять російські письменники зі своїми суворовими та кутузовими. Мабуть, той нахил російських письменників лежить в психіці і традиції російського народу. Дивно тільки, що деякі публіцисти на Заході захоплюються московським расизмом. Ось бачимо, що спогади Жукова вже опубліковано в Америці англійською мовою, а частина тих спогадів, що від червня 1965 р. до вересня 1967 р. була друкована у „Военно - Историческом Журналі" Міністерства Оборони в Москві, в 1969 р. появилася в Америці англійською мовою як окрема книжка п. н. „Найбільші битви маршала Жукова". Книжка кінчається описом наступу совєтських військ на Німеччину та захопленням Берліну.

Жуков у своїх спогадах пише так, неначе совєтські війська без жадної зовнішньої допомоги здержали німців, а тоді пішли у наступ. Він ні словом не згадує американського „ленд-лізу", який врятував совєтську армію від голоду і доставив їй багато того, без чого наступ був би неможливий.

Вступ до книжки написав Гаррісон Е. Солсбері, автор нагородженої праці „900 днів", в якій описується німецьку облогу Ленінграду. На жаль, Солсбері в своїх коментарях до спогадів Жукова також ні словом не згадує про величезну американську допомогу Совєтському Союзові. Що більше — коментарі Солсбері тільки допомагають маршалові Жукову представляти непереможність російського народу та забронзовують Жукова як великого героя і „рятівника" (як сказно на обгортці книжки) Совєтського Союзу.

Не знаємо, як сприйме американський читач опис непереможности російського народу, але нам тяжко в нього повірити, бо ми самі мали нагоду бачити, як наступали совєтські вояки, підганяні ордою політруків з наганами, зверненими в їх потилиці.

При цій нагоді хочемо відмітити появу книжки Отта Престона Чейні з Оклагома університету п. н. „Жуков", яку треба щиро привітати. Чейні переконливо розбронзовує Жукова і, спираючись на спогадах інших совєтських маршалів та ґенералів, доводить, що Жуков був жахливо брутальною супроти підвладних старшин особою і надзвичайно жорстоким супроти війська. І це його виставив на пост командувача диктатор Сталін, а потім з того посту усунув.

Хоч ЗСА не використовують договору про культурний обмін так, як це робить Москва, населення Совєтського Союзу і без того поінформоване про американську демократію і про добробут, в якому живе американське населення. Маса посилок з Америки від тих, що колись прибули до цієї країни з порожніми руками, говорить про добробут Америки краще, ніж московська пропаганда про „щасливе життя" в СССР. А з мільйонів американських громадян, що походять із країн „ощасливлених" Москвою, ніхто не просить допомоги від рідних в СССР.

Щоправда, в рамах культурного обміну в Москві друкується американський журнал російською мовою „Америка", але сміливо можемо припускати, що його негайно розкуповують зорганізовані секретними органами „покупці", і до населення він не доходить.

Твердо віримо в те, що якби населення Совєтського Союзу втішалось такою демократією, якою втішаються американці, то московська комуністична система вже давно не існувала б.

В Америці протестують, в більшості підбурені пропагандою сумнівної вартости громадяни. В Совєтському Союзі запротестували б найкращі елементи суспільства, але органи секретної поліції силою здержують всякі протести. Зрозуміло, що якби американська „мовчазна більшість" заговорила, то всякі протести негайно затихли б. Якщо б заговорила мовчазна більшість Совєтського Союзу, то московська влада з її органами безпеки також негайно зникла б. Ми твердо віримо, що до того прийде, бо з природи людина не любить насильства. І хоч росіяни історично призвичаєні зносити насильство, віримо, що, прийшовши в тісний контакт із зовнішнім світом, одного дня вони відкинуть свою традиційну неволю.

Дуже коротко ми висловили кілька гадок про мирне змагання між американською і московською системами у сфері політичній, а ще коротше можна було б висловитись про змагання цих

(Закінчення на стор. 3-ій)

ІЗ СВІДЧЕНЬ ІБРАГІМА

(16)

Я був знайомий з деякими керівниками великих лябораторій у Москві, конструкторських бюр, науково-дослідчих інститутів. Вони мені розповідали, що всі ті інститути й лябораторії працюють на обладнанні, яке так чи інакше роздобули за кордоном. Це або німецьке обладнання, або американське. Я запитував, як вони його дістають, адже це речі, сказати б, військового значення і американці із нами такими речами не торгують. Вони казали, що для цього існують невтральні країни — Швеція, Швайцарія, Фінляндія які купують все, що потрібно, в Америці, а потім перепродують до СССР.

Хочу ще розповісти про те, що таке приватна ініціятива в СССР. Це цікаве питання.

Тепер у Совєтському Союзі дуже багато мільйонерів. Але всі ті мільйонери „підпільні": вони не мають змоги витрачати ті мільйони, які мають. Хто ж вони, оті мільйонери і як добувають такі великі гроші?

Ось, наприклад, людина працює директором на якійсь фабриці, припустімо, взуттєвій, яка випускає з церати чи з брезенту „тапочки" — легеньке взуття від слова „топтати" або „топати" — іти. Він має плян і мусить його виконувати. Є в цій фабриці професійна спілка, партійна організація, виходить стінна газета. До нього приходять на контролю, він має свою бухгальтерію — все, як і має бути. Але директор вкладає в цю фабрику додатково свої гроші. Якщо він випускає продукцію для держави на 10.000 карбованців місячно, то, дістаючи збоку нелеґально відповідні матеріяли, випускає ті ж „тапочки" в додатковій кількості ще на 10-20-30 тисяч карбованців. Потім домовляється з якоюсь крамницею, і ту продукцію, зроблену з нелегальної сировини, спродує до тієї крамниці. Звичайно, по нижчій ціні. Таким чином він має десятки чи й сотні тисяч карбованців щомісячно прибутку. Певна річ, що робітники знають, що вони роблять „ліву продукцію", але директор платить їм додаткову зарплатню. Отже всі задоволені, і ніхто не побіжить до міліції доносити.

Ви помилялися б, коли б припускали, що міліція не знає про всі ті махінації, спеціяльна міліція ОПХС — Відділ боротьби проти розкрадання соціялістичної власности. І коли вони приходять до такої фабрики, то їм дають в руки по кілька тисяч карбованців, вони складають відповідний акт, що все в бухгальтерії в порядку, по закону — і задоволені відходять.

Численні анекдоти в СССР висловлюють думки совєтських людей і дуже докладно малюють картину життя країни. Я думаю, що надійде час, коли якийсь професор соціології чи совєтології проаналізує совєтські анекдоти за ці 50 років: період анекдотів воєнного комунізму; період анекдотів, що стосуються п'ятирічок; період анекдотів, що стосуються колективізації; період анекдотів передвоєнних, пов'язаних з Гітлером, з нацистами; період анекдотів, пов'язаних із Сталіним і часом його правління — дуже багато анекдотів про Хрущова і всю оту післясталінську кліку.

Цілковито окремий період складають анекдоти, що стосуються сторіччя з дня народження Леніна. В СССР ім'я Леніна перед тим не було об'єктом для анекдотів. Але тепер з'явилися численні анекдоти про Леніна. Ось, наприклад: Привезли хлопчика в Москву на навчання десь із провінції. Директор школи запитує: „Ну, хлопчику, який у нас тепер рік?" — „Та я не знаю". — Як же не знаєш? У нас ювілейний рік, сторіччя з дня народження Владіміра Ілліча Леніна. Невже ж ти про це не знаєш!" — „Ні, не знаю". Директор тоді й каже: „Хлопче, в якому ти селі живеш? Я поїду в те село, щоб там трошки відпочити"...

Газети й радіо кричали, що вся промисловість випускає на честь століття Леніна особливу продукцію, присвячену Ленінові. І відразу ж з'явилися такі анекдоти, що ось фабрика парфумерних виробів випускає пудру під назвою „Прах Ілліча" і одекольон під назвою „Запах Ілліча". А в Ленінграді шоколядна фабрика виробляє цукерки під назвою „Ілліч в шоколяді"! А знаменитий на ввесь світ водограй у Петергофі з назвою „Самсон", що кидає воду на яких 40 метрів угору, ленінградці переназвали на „Струмінь Ілліча". Або: годинниковий завод випустив настінні годинники „Кукушка" („Зозуля"). В тому годиннику щогодини відчиняються дверцята, випадить з піднесеною рукою на броneавтомобілі Ленін, каже: „Ку-ку!" — і зникає за дверцятами.

На закінчення ще один цікавий анекдот. На трибуні, на мавзолеї стоїть Хрущов. Відбувається демонстрація, і ось іде опозиція (це ж анекдот, в СССР офіційної опозиції немає) і несе плякат: „За Сталіна ми ще їли краби, а тепер крабів немає!" Минає якийсь час. Знову першотравнева демонстрація. На трибуні вже стоїть Брежнєв з Косигіним. Іде опозиція і несе плякат: „За Хрущова ми ще їли м'ясо!" Минає ще кілька років. Знову демонстрація. На трибуні мавзолею стоїть уже китаєць Хун Вен-бін. Опозиціонери несуть плякат: „За Брежнєва ми ще їли..." Минає ще кілька років. На трибуні мавзолею стоїть мурин. Опозиція несе плякат: „За Хун Вен-біна нас не їли!"...

Мене ще просили розповісти, що являють собою табори в Совєтському Союзі, бо про це я говорив мало й нашвидку. Звичайно, після анекдотів і жартів переходити на цю тему важко, але спробую.

Так ось, передусім я хотів би, щоб на Заході зрозуміли, що між нацистськими таборами, що їх ми називаємо таборами смерти, і таборами політв'язнів у Совєтському Союзі ніякої різниці немає. Коли я вперше побачив на воротях Авшвіцу, Майданеку, напис: „Арбайт махт фрай" („Праця робить вільним"), то я був тим дуже вражений, бо на совєтських концтаборах висить майже такий самий напис. „Сумлінна праця веде тебе до звільнення".

Коли говорити про совєтські концтабори, через які — за неточними даними — пройшло 40 мільйонів людей, то я повинен сказати, що застав уже там порівняно нормальний час. Це був 1953 рік.

Що я там побачив? Щоденно в таборі, до якого я прибув, умирали кілька десятків людей від виснаження. Не хочу повторювати розповіді про всю ту різню і національну ворожнечу, що їх розпалювали в совєтських таборах на відміну від німецьких кацетів, де того не було.

Пригадую, як я переходив першу медичну комісію перед лікарями в мундирах КГБ. Вони фактично не оглядали людей. Вони тільки мацали їх за зад: якщо на заду ще було трохи м'яса, їх відсилали в робочий табір, а коли зад звисав, як торбинка, і кібчик стирчав, як хвостик — то це вже означало останню стадію виголодження і такого відсилали на кілька тижнів у неробочий табір. Оце така була медична комісія.

Мені самому довелося простояти в карцері 29 діб у холодній воді, внаслідок чого я мав гангрену.

(Далі буде).

ВЛАДИКИ УКЦ ПРОДОВЖУЮТЬ В РИМІ СВОЇ СИНОДАЛЬНІ НАРАДИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

роду в Україні, щоб продовжувати і поширити акцію СКВУ в цій справі на форумі Об'єднаних Націй. Й. Лисогір плянує залишитися в Римі до кінця нарад П'ятого Архиєпископського Синоду УКЦеркви, передбаченого на кінець цього тижня.

Всенародна підтримка

Уже давно не було таких подій, щоб так до глибини душі зворушили та піднесли на дусі нарід, як солідарна постава Владик УКЦеркви, зібраних на їхньому П'ятому Архиєпископському Синоді. Багато читачів з усіх кінців Америки телефонують до редакції, щоб довідатись останні вісті й при цій нагоді висловлюють своє одушевлення та великі нові надії. У багатьох українських католицьких парафіях відбуваються з цієї нагоди вечірні Богослужби і молебні. Під час такого молебня в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку-Ірвінґтоні минулого понеділка із відповідною проповіддю отця Пароха, церква була заповнена а деякі з-поміж приявних навіть не скривали сліз зворушення і радости, що блищали в їхніх очах. Владики УКЦеркви, зібрані на Синоді в Римі під проводом Верховного Архиєпископа, мають без сумніву повну всенародну підтримку в їхній солідарній і рішучій поставі в обороні прав української Церкви і народу.

Трагічна смерть українки

У Сан Франсіско 30 вересня 1971 р. трагічно згинула Мар'яна Мельник, на 60-му році життя, коли переходила вулицю. Автомобіль, яким керував молодий мексиканець, вдарив її з такою силою, що відкинув на 30 ступнів, а інший з протилежного напрямку — переїхав її і зник.

Сл. п. Мар'яну Мельник поховали на грецькому цвинтарі 4 жовтня ц. р.

Покійна була донькою відомої громадської діячки-вчительки, п-і Швачинської, яка разом з о. П. Гордзієвським з Поділля зорганізувала в Хабаровську, на Зеленому Клині, в 1917 році першу українську школу. О. Прокіп був редактором першого там українського часопису „Ранок" та був на чолі в 1921 р. української православної церкви в Харбині, Манджурія. У 1931 та 1932 роках він видавав українські календарі. Отець П. Гордзієвський був разом із С. Т. Кукурудзою висланий з Поділля перед 1-ою світовою війною за українську діяльність: С. Кукурудза був відданий у солдатську службу, а о. Прокіп висланий до Приморщини, як священик. Він брав участь у таємному українському гуртку там, на чолі якого був Д. Боровик, пізніше редактор тижневика „Українець на Зеленому Клині", що виходив у Владивостоці в 1917-1919 роках.

Покійна була дружиною відомого українського діяча в Китаї, п. Омеляна Мельника, який довший час був на чолі Української Громади в Шанґаї. Він працював у китайській митній установі та побував у багатьох містах, і кожний раз вони обоє брали активну участь в українському житті. Останні роки жили в Каліфорнії.

І. С.

У 20-річчя Відділу УККА у Вотервліті

Вотервліт, Н. Й. — В суботу 9-го жовтня відбувся в залі Українського Клюбу у Вотервліті ювілейний бенкет у 20-річчя існування місцевого Вудділу УККА. Відкрив його голова Відділу, Василь Кошикар, вітаючи всіх гостей. Пригадав, що 14-го 10-го 1951-го р. відбулися перші збори Відділу УККА у Вотервліті і на тостмайстра запросив проф. В. Літинського, заступника голови Відділу. Відтак, о. парох, декан д-р Б. Волошин провів молитву. Секретар Відділу, Михайло Бережанський прочитав список померлих членів: Василя Футулуйчука, Петра Міляновського, Василя Мадараша, Володимира Утриска, Петра Ковальчика, Антона Єсяка, Павла Кащака, Михайла Мокея. Повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшановано їхню пам'ять. Секретар прочитав список голів Відділу: Василя Мадарама, Івана Урбана, Івана Карабина, Івана Романишина і Василя Кошикара. Тостмайстер представив визначних гостей і представників товариств. Письмові привіти прислали: Відділ УККА у Трою, Організація Оборони Лемківщини, Союз Українок Америки та Братство св. Миколая у Вотервліті. Після вечері — Наталка і Люба Кушнірівні, при супроводі свого батька, маестра Ярослава, відспівали дві лемківські пісні. Д-р В. Душник, представник Головної Управи УККА, виголосив промову про діяльність УККА впродовж 30-ох років. Підкреслив льояльну співпрацю Відділу у Вотервліті з Централею його жертвенність і щедрість. Місцевий діяч, Йосиф Філяк, закликав йти організовано до всіх виборів і висувати українських кандидатів. Голова Відділу, В. Кошикар подякував д-рові В. Душникові, тостмайстрові та всім гостям. Приявних було 120 осіб. Після бенкету, відбулася забава з танцями при звуках оркестри „Амбасадори" під орудою маестра Ярослава Кушніра.

Відділ у Вотервліті мав приблизно 50 членів, збирав річно на УНФонд від 400 до 600 дол., що за 20 років дало суму понад 10 000 дол. Відділ відзначав наші національні роковини: Листопадові, Січневі, Тараса Шевченка, різні ювілеї. В Український День 22-го Січня заходом Управи Відділу посадник міста вивішував український прапор на будинку Управи міста. Відділ співпрацює з Окружним Комітетом Відділів УККА Округи Олбані. В 1965 - 66 рр. існувала при Відділі Українська Театральна Група ім. Лесі Українки, що поставила з великим успіхом оперету „Запорожець за Дунаєм" у Трою, Амстердамі, Ютиці, Гартфорді, Бостоні, й Вотервліті. Відділ брав активну участь у всіх імпрезах Окружного Комітету і підтримує акцію мирянського руху за помісність і патріярхальний устрій Української Католицької Церкви. —

(І. Д.)

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. В. Т., Торонто: Дякуємо за листа. Ми справді помилились і угробили небіжку газету на один місяць раніше. Шкода, що вона таки померла. Ми з приємністю були б направили помилку і написали, що „небіжка ходить", зглядно виходить.

ВШ. Маруся С., Дірборн: Дякуємо за інформацію, як і попередні матеріяли, що їх радо використовуємо. Очікуємо їх від Вас і в майбутньому.

ВШ. К. М. Т., Едмонтон: „Вістка", яку Ви нам переслали, своєю формою і змістом належить до платних оголошень і тільки там ми могли б її надрукувати.

ВШ. Є. С., Вашингтон: Вірш „Немов святий з неба" гарно віддзеркалює Ваші почування, але рими і ритми не дуже в ньому віршові. Дякуємо, не надрукуємо.

ВШ. Р. П., Філядельфія: Дякуємо за листа і сам по собі мудрий голос: „Що ми будуємо?". Проте, тому, що церкву вже будують і що Ваші конкретні відклики на цю церкву вимагали б кваліфікованої оцінки бодай ще одного фахівця, ми з Вами навряд чи вчинили б добру прислугу справі публікацією таких міркувань, хоч напевно надрукували б їх як загальні міркування, без конкретного прикладу.

ВШ. О. Б., Боффало: Дякуємо за надіслану копію „Постанов", але скупе місце в газеті нам аж ніяк не дозволяє на друк усіх тих безчисленних резолюцій, що їх схвалюють та пересилають нам до публікації наші громади, установи та організації місцевого характеру.

ВПреп. о. С. Г., Мейпелвуд: Одержали, дякуємо, надрукуємо.

ВШ. Р. П. М., Монтреал: Листа одержали й завваги прийняли до відома.

ВШ. Г. Ш., Ковенті: Листа одержали і з цікавістю прочитали. Дякуємо.

ВШ. Н. Л., Філядельфія: Дякуємо за листи, завваги, включно з докорами. Ми не поміщуємо матримоніяльних оголошень. Віршуєте: „Твоє серце, душа, тіло — голос — звуки дзвонів, Ти для мене більше варта, як п'ять мільйонів!" Якщо Ви справді так думаєте, то з цими мільйонами не повинні б мати труднощів у своїх матримоніяльних замірах і без оголошення в газеті.

Канадійський уряд підготовляє програму допомоги етнічним спільнотам

Оттава. — Виступаючи 8-го жовтня в Палаті Послів, прем'єр П'єр Елліот Трудо сказав: „Хоча в нас є дві офіційні мови, то у нас немає „офіційної культури", і ми також не дасмо будь-якій етнічній групі переваги над іншою". Таку заяву прем'єра привітали як представники „урядових" партій, так і всіх трьох опозиційних. Уряд Канади готується асиґнувати ще не визначену суму на різні проєкти, спрямовані на те, щоб задовольнити вимоги й потреби різних етнічних спільнот, що творять канадійську культурну мозаїку. „Український Голос" із Вінніпеґу в числі з 20 жовтня назвав наступні точки нової урядової програми: „Субсидіювання („ґренти") проєктів розвитку етнічних культур — поза культурами англійською і французькою — та поставлення будинку, де могли б сходитися представники „всіх культурних груп"; досліди в ділянці всіх тих даних, що торкаються взаємовідношення між мовою і культурою кожної етнічної групи. Ці дані мають служити за основу для дальшої федеральної програми допомоги етнічним групам на саму справу. Обмін думками між федеральним урядом та урядами провінцій, з метою знайти шляхи допомоги в навчанні „третіх мов". До однієї з точок урядової програми Канади входять також „спеціяльні проєкти Державної Бібліотеки в Оттаві, Фільмоуправління та Публічних Архівів, що мають „показувати різнородність і багатство всіх тих культур, які разом становлять культурну спадщину Канади".

Посмертна згадка

Дня 27 жовтня 1971 р. помер в Плейнс, Па. один з піонерів українських поселенців в Америці і довголітній член УНСоюзу Семен Фещак. Покійний прибув до Америки в 1911 році. Походив із села Бусько к. Сянока в Західній Україні. Зразу був членом 223 відділу УНС, і його предсідником. Відділ мав власну друкарню і видавав відділову газетку. Був теж діяльний в українській католицькій парафії і значно причинився до того, що громада поставила нову церкву в 1914 році. В рр. 1922 і 23 був основником першої української кооперативи. Залишив жінку Еву, синів: Івана, Михайла, Осипа і Мирона та доньок: Емілію, Олесю, Йоанну, 23-є внуків і 12 правнуків і також сестру Марію. Рідні, приятелі і союзова громада відпровадила Покійного на вічний спочинок в суботу, 30-го жовтня 1971 р. на цвинтар парафіяльний

Семен Фещак

УКЦеркви в Плейнс, Пенсильвенія.

Вічна йому пам'ять!

Н. Н.

Вілкс Беррі

МИРНЕ ЗМАГАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

двох систем у сфері господарсько - економічній. Ми не сумніваємось, що не тільки народи СССР, але й всі інші народи Европи та інших частин світу воліли б „американські капіталістичні злидні", як совєтський „рай".

Та все ж таки змагання порожніми словами з одного боку і ділами з другого між двома противними світами йде далі і на тлі цього змагу перед нами, українцями, стоїть пекуче питання: а що ж з національним визволенням нашого народу, які вигляди на нього і від кого сподіватися помочі?

Відповідь на це питання багатьох може розчарувати: національної волі народам ніхто і ніколи не дарує. Народи здобувають її. Національну волю мусить здобути і наш нарід. Це не порожня фраза, а історична істина, яка діє навіть в добі атома.

Найсильнішою зброєю народу у боротьбі за національне визволення є його власна національна культура, перше місце в якій займає найцінніший духовий витвір народу — його мова, бо мова тісно в'яже всі інші елементи в єдність, яку звемо національною культурою.

Коли якийсь бездержавний нарід супроти сил денаціоналізації зберігає свою рідну культуру, то це є найбільшою запорукою невмирущости цього народу, бо питання державної незалежности — це справа часу і сприятливих умовин.

Коли читаємо „захалявну літературу", перепачковану з поневоленої України, то мусимо признати, що такої переконливої оборонної літератури не вдалося створити нам навіть тут, у вільному світі. Треба тільки належно зрозуміти намагання оборонців української національної культури, а також їхнє становище, бо лише тоді зрозуміємо їх марксизм, що в їхніх умовинах залишається єдиним становищем, з якого вони ще можуть сказати щось в обороні національних прав українського народу.

Є ділянки української культури, які московський окупант систематично нищить і які найкращі українські патріоти в Україні не мають можливости охороняти від нищення. Центр нищівної дії окупанта звернений проти джерел минулого нашого народу та проти історії боротьби за національне визволення. З цього ясно випливає важливість роботи, виконуваної на еміграції українськими науковцями, які своїми працями збагачують те, що ворог нищить в Україні. І взагалі праця для української культури тут, на еміграції, це найкраща допомога українському народові у боротьбі за його визволення.

Українська громада відвела на вічний спочинок редактора Лева Лепкого

(Закінчення зі стор. 1-ої)

нюк, а о год. 9:30 Заупокійну Богослужбу з панахидою відправили о. шамб. М. Харина з Філядельфії, о.В. Грабець і о. Б. Смик. Покійного прощали в церкві о. декан Т. Атаманюк, о. В. Грабець і від родини о. Б. Смик. Похоронний обряд над свіжою могилою на православному цвинтарі в Савт Бавнд Бруку відправив о. шамб. М. Харина в асисті о.о. В. Грабця і Т. Атаманюка. Над відкритою могилою промовляли ред. Роман Купчинський, найближчий товариш зброї і приятель Покійного з Пресової Кватири УСС, — інж. Р. Кобринський від Управи НТШ, д-р І. Козак від Головної Управи ОбВУА і Відділу ОбВУА в Ню Йорку, куди належав Покійний, — мґр Омелян Тарнавський з Торонта, Канада, від родини, інж.М. Ліщинський від Братства кол. вояків 1-ої Дивізії УНА, й інж. І. Вінтоняк від Нюйоркської Станиці УСС. Могилу вкрито китайкою, біля домовини прапороносці тримали прапор Нюйоркського Відділу ОбВУА, а приявні колишні українські вояки клали на домовину китички червоної калини.

Похоронну тризну відкрив мґр І. Костюк, представивши, як церемоніймайстра, о. Богдана Смика. Промовляли: д-р Ст. Ріпецький від Братства УСС, ред. І. Кедрин від Спілки Українських Журналістів і „Свободи", адв. Роман Олесницький від родини, о. шамб. М. Харина, п-і Ольга Кузьмович від Пласту, інж. М. Ліщинський, Ом. Тарнавський, п. Петріна й мґр І. Костюк. Дякувала всім найстарша донька Богдана Лепкого, пані Евгенія (Нуся) Лепка. Промовці підкреслювали заслуги Покійного в ділянках стрілецької пісні, вояцької традиції, журналістики, в-ва „Червоної Калини", як теж підкреслювали шляхетні прикмети його вдачі, як людини й громадянина. Отець Б. Смик представив членів родини Покійного, яка дуже розгалужена, бо охоплює теж родини Дрогомирецьких, Глібовицьких і Кузелів. Мґр Ів. Костюк дякував зокрема сотникові В. Сердюкові за поміч в організуванні похоронів. Всі промовці складали свої співчуття приявній дружині Покійного, пані Марії (Міці) з дому Дрогомирецькій.

Ділимося сумною вісткою з Українським Громадянством, що в ночі з 30-го на 31-ше жовтня 1971 року відійшов у Вічність на 79-му році життя

св. п.

ОЛЕКСІЙ КОЗЛОВСЬКИЙ

майор Армії УНР, визначний громадський діяч, член Товариського Суду і колишній голова УККА Відділу Ню Гейвен, Конн.

ПАНАХИДА — в середу, 3-го листопада 1971 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Маркевича у Ню Гейвен, Конн.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА буде відправлена в четвер, 4-го листопада 1971 р. о год. 9-ій ранку в українській православній церкві св. Покрови в Ню Гейвен, Конн., а ПОХОРОН цего самого дня на український православний цвинтар в Бавнд Брук, Н. Дж.

У глибокій жалобі —

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ НЮ ГЕЙВЕН, Конн.

У глибокому смутку повідомляємо Товаришів Зброї і все Українське Громадянство, що в ночі з 30-го на 31-ше жовтня 1971 р. помер на 79-му році життя

св. п.

ОЛЕКСІЙ КОЗЛОВСЬКИЙ

майор Армії УНР, голова ОбВУА — Станиця Ню Гейвен, Конн.

ПАНАХИДА — в середу, 3-го листопада 1971 року у похоронному заведенні Маркевича у Ню Гейвен, Конн.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА у четвер, 4-го листопада 1971 р. о год. 9-ій ранку в українській православній церкві св. Покрови в Ню Гейвен, Конн.

ПОХОРОН — цього самого дня на українському православному цвинтарі у Бавнд Бруку, Н. Дж.

ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ — СТАНИЦЯ НЮ ГЕЙВЕН, Конн.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Дорогого і ніколи Незабутнього МУЖА

бл. п.

ДМИТРА ЧОЛІЯ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в понеділок, 8-го листопада 1971 року

о годині 8:30 рано

в Церкві ЧЕСНОГО ХРЕСТА в АСТОРІЇ, Н. Й.

Про Молитви за Душу Покійного просить

дружина — МЕЛАНІЯ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Швагра

сл. п. ЛЬОНЯ ЛЕПКОГО

складають суму 25.00 долярів на цілі НТШ в ЗСА

Ню Йорк Анна, Марія і Роман КОБРИНСЬКІ

Сиракюзи на фонд „Церква в Потребі"

1. Вшановуючи, другу річницю IV-го Архиєпископського Синоду із 1969 р., який поклав основи під Помісність Української Католицької Церкви — українці міста Сиракюз, Н. Й. зібрали $ 2816.00 на фонд „Церква в потребі". Це вже третя з черги більша збірка в Сиракюзах на згадану ціль. Дві попередні (1964/65 і 1968 рр.) дали приблизно $8.000.00 (вісім) тисяч. Третя в 1971 р. принесла $2716.00, фактично $2816.00 бо один даток $100 жертводавець особисто вручив Верховному Архиєпископові Кир Йосифові в часі авдієнції в Римі. Крім цих більших збірок, було у Сиракюзах декілька менших — з різних нагод, які в сумі принесли понад тисячу дол. Останню суму: $2716.00 розділено так: $2380.00 переслано Їх Блаженству Кир Йосифові в Рим на будову Собору св. Софії та віднову Церкви-Заповідника св. Сергія і Вакха; решту $336.00 передано на потреби Централі Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви. В архіві Відділу збірщиків у Сиракюзах зберігаються документи тієї збірки з посвідками одержання повищих сум — від Верховного Архиєпископа Кир Йосифа та касира Крайового Т-ва за Патріярхальний Устрій Української Катол. Церкви. В своєму листі -подяці Їх Блаженство, м. ін. так пишуть: "... Ваша збірка $2380.00 є великою поміччю в наших теперішніх закріпленнях всеукраїнських установ Церкви св. Сергія і Вакха та св. Софії. Сердечно дякую і молю св. Духа, щоб відплатив усім жертводавцям багатством своїх дарів! .. З архієрейським благословенням — Йосиф Верховний Архиєпископ".

Хай же повищі слова нашого найдостойнішого не тільки Архипастиря, але ж українця під сучасну пору — будуть милим задовіллям усім сиракюзьким жертводавцям. Бо причинитись своєю цеголкою до побудови загальноукраїнських установ в центрі християнського світу — це ж пожиток для грядучих поколінь і честь для нації!

Список жертводавців за кількістю датків (по-родинах): $200.00 — М. Логаза; $125.00 — З. Мягкий, Б. Федорович; $110.00 — О. Гудзяк; $100.00 — Д. Городецька, І. Городецький, М. Кузьма; $85.00 — Р. Шаран; $60.00 — С. Клюфас, Б. Тимяк, М. Круль; $55.00 — М. Рубич; $50.00 — Об'єднання Жінок ОЧСУ, Н. Н. із Бінгемтону. М. Бартошик, М. Бачинський, О. Колодій, Д. Лозинський, Є. Крук, Т. Шипилявий; $40.00 — В. Лазарів, Т. Фраціян; $35.00 — Т. Галібей, С. Жизневська, І. Пиндус; $31.00 — І. Подюк; $30.00 — В. Дмитришин, М. Дупляк, М. Зарічний, П. Карпишин, І. Романюк, Б. Кміцикевич; $25.00 — УНС 39-й Відділ, Хор „Сурма", М. Богатюк, М. Болозовський, Т. Бонтабік, В. Будзяк, О. Гапій, М. Ковбаснюк, І. Кумановський, Т. Мельник, І. Пігуляк, С. Рекуляк, В. Фенцор; $20.00 — М. Богайчук, В. Возняк, В. Лебідь, І. Мигдаль, П. Ткач; $15.00 — Ф. Войтович, А. Колодій, М. Косяк, А. Курилко, І. Миколаєвич, М. Середович; $10.00 — Л. Бачинський, Є. Бішко, І. Бурак, Я. Величко, І. Водошин, С. Грицик, Є. Гусак, М. Годжак, З. Євчук, І. Заваликут, О. Зачкевич, В. Жмур, М. Когут, А. Кравс, М. Кравс, О. Кравс, С. Луцак, В. Майкович, В. Матійчин, Е. Маштамір, Б. Мельничук, М. Микитин, О. Минко, М. Павлів, Г. Піколецький, В. Ревюк, Г. Свенціцький, С. Тишко, М. Шоробура, І. Шушняк; $5.00 — І. Гвозда, І. Курилко, С. Підгородецька, І. Рубич, М. Шипула.

3. З тієї нагоди — декілька завваг на тлі повищої збірки та патріярхальної акції на терені міста Сиракюз і Центрального Ню Йорк стейту:

а) Найперше про саму ціль збірки на фонд „Церква в потребі". Наша рідна Церква є дійсно не тільки в потребі, але й в небезпеці, що вимагає від нас негайної дії. Якщо Боже Провидіння не привело б було у вільний світ Великого її обновителя Блаженнішого Кир Йосифа, не відома була б доля нашої Церкви. Не краще мається справа з Українською Православной Церквою. Вона всеціло підчинена (в Україні) російській Церкві і її чекає там „штучна смерть", запланована перфідно окупантом. Бо в Україні зліквідовано майже всі духовні школи. Маленька духовна семінарія в Одесі, єдина на всю Україну, із 10 - 12 студентами богословії, ніяк не вистачає на виховання душпастирів навіть навіть для однієї області. Що ж тоді говорити про всю Україну?

б) 95% сиракюзьких українців радо склали свої пожертви на ту високу ціль. Були зворушливі випадки, коли переказували „зайти й до них". Бувало, що вдови чи пенсіонери давали вищі датки як добре загосподаровані чи багатії. Інші знову підносили свої пожертви до подвійних сум на знак протесту проти дій Римської Курії на шкоду нашій Церкві. В загальному збірщики відвідали тільки одну п'яту частину української католицької громади в Сиракюзах — цебто 95 родин. Щоб рятувати свою рідну Церкву від загибелі — українські патріоти в Сиракюзах вже формально основують 7-го листопада 1971 р. Відділ Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви, який тут діяв фактично від 1965 р.

в) Завдяки ідейним збірщикам і чесним українським патріотам - жертводавцям у Сиракюзах перша частина збірки в 1971 р. вже поза нами. Її продовження наступить в кінцевих місяцях 1971 й початкових 1972-х років. Прохається усіх українців м. Сиракюз, які ще не дали своїх пожертв, щоб щедро прийняли у своїх хатах збірщиків. А поки що, усім жертводавцям і збірщикам на фонд „Церква в потребі" щире українське спасибі!

Повищою збіркою, як теж святочними сходинами в неділю 7-го листопада 1971 р. в УНДомі в Сиракюзах (2:30 ПМ) — з рефератами двох визначних доповідачів з Ню Йорку: д-ра Р. Осінчука й проф. Ю. Малоні, — українці м. Сиракюз вшановують другу світлу річницю Історичного IV-го Архиєпископського Синоду УКЦеркви.

І. Г-кий

Міжнародна цукрова конференція — без кубинців

Ню Орлінс. — Тут розпочала працю 14-та конференція Міжнародного Товариства по технології цукрової тростини. Хоча Куба майже половину своєї економіки будує на цукровій тростині й продукуванні цукру, на конференції немає її представників. 19 кубинців хотіли взяти участь у цій конференції й прилетіли самовільно з Куби до ЗСА на кубинському літаку, без дозволу і згоди Державного Департаменту. Їх і їхній літак інтернували й тримають на військовій базі, доки відбудеться суд за нелегальний в'їзд до ЗСА. Без такого суду справа може обійтись тоді, коли Гавана сама відкличе своїх непрошаних посланців. Як інформують, делегати з 53-х країн, фахівці з вирощування цукрової тростини і її перероблення на цукор, що зібралися в Ню Орлінс, не цікавляться тими 19 кубинськими цукровими фахівцями. Делегати вважають, що то справа „Дядька Сема", а не міжнародної наукової конференції. Представники технології цукру читають на конференції оригінальні доповіді.

„Українські Дошкільні Дні"

Філядельфія. — У п'ятницю 22-го жовтня розпочалася в Домі Союзу Українок Америки конференція, з доповідями, виставкою, панелями, під спільною назвою „Українські Дошкільні Дні", зорганізовані Осередком Дішкілля ЗСА при КВОР — Крайовій Координаційній Виховно-Освітній Раді. Головою Осередку Дошкілля ЗСА й промотором „Дошкільних Днів" є мґр Ірина Пеленська, головою ініціятивного Комітету була Осипа Грабовенська, Методичної Комісії мґр Оксана Ґенґало, відповідальною за проведення Виставки дитячої літератури — Стефанія Бернадин, Господарською — Софія Гарасимович.

У п'ятницю о 7-й г. вечора в залі Дому СУА при 13-й вулиці серію відчитів та інших імпрез „Українських Дошкільних Днів" відкрила коротким словом мґр Ірина Пеленська, підкресливши, що виховання української людини розпочинається від наймолодшого віку, а інакше — завжди буде запізно, особливо в обставинах діяспори. Після офіційного відкриття Виставки української закордонної літератури для Дітей і Молоді, при співучасті Представництва ОПЛДМ на ЗСА, „Просвіти" у Філядельфії, фірми „Освіта" і кількох Світличок СУА, яке довершила голова Комісії Виставки п-і Стефанія Бернадин, доповідь про „Українську книжку" виголосив проф. Володимир Мацьків. Опісля промовляв до зібраних, діячок СУА та молоді, яка працює в ділянці дошкільного виховання, ред. Леонід Полтава, як голова Представництва Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, ОПЛДМ, зазначивши, що „без відповідної української книжки не буде надалі й української людини в діяспорі" та закликаючи батьків-матерів серйозно віднестись до цієї проблеми, щоб не вирощувати у власних домах чужинців. Після короткого виступу маестра Ярослава Паладія про його працю над мистецькою „Абеткою історії України", відбулось висвітлення літер абетки на екрані, в супроводі читання віршів до кожної літери. „Абетка", що справляє гарне враження, була виконана три роки тому, але і нині не має видавця.

У суботу 23-го „Українські Дошкільні Дні" розпочались ранковою реєстрацією делеґатів і гостей, разом всіх було до 50 осіб, у тому кілька керівниць Садочків при СУА й інших організаціях, котрі прибули з Чикаґо, Дітройту й інших віддалених міст. У Світличці Українського Золотого Хреста о 10-й ранку розпочалась цікава Збірна показова лекція, яку провела для присутніх мґр Оксана Ґенґало, з участю учительок з філядельфійських Світличок, пань: М. Синейко, М. Бойчук, Г. Головчак, Т. Левицької, а вкінці відбулось обговорення вартісної, дійсно зразкової лекції. У тій лекції жваву участь брали й найменші, виявляючи добре, як на їхній вік, знання української мови та різні таланти. Після обідньої перерви мґр Олена Климишин прочитала доповідь на тему „Світличка — виховна установа", що викликала важливу дискусію. По полудні відбулися ще Другі Загальні Збори Осередку Дошкілля ЗСА, а о 7-й вечора — вечеря і Зустріч із численними представниками громадянства міста та з представниками Крайової Виховної Освітньої Ради, КВОР, на якій, між іншими промовцями, виступав голова КВОР мґр Ярослав Рак.

У неділю, після вранішніх Богослужень в обох Церквах, учасники „Дошкільних Днів" та гості заслухали доповідь д-ра Е. Новосада про „Психічний розвиток дошкільної дитини", яку треба було б прочитати в інших містах, а потім відбувся Перший у ЗСА З'їзд Учителів і діячів Дошкільного виховання. По полудні учасники — делеґати і гості оглянули Виставку книжок, обмінювались інформаціями та досвідом з ділянки виховання дітей, купували книжки й платівки, між ними найновішу — „Послухайте , діти", видання 82-го Відділу СУА на Бронксі, позначену маркою ОПЛДМ ім Л. Глібова.

До Управи Осередку Дошкілля ЗСА увійшли пані; голова — Оксана Ґенґало, заступниці — Олена Климишин і Стефанія Бернадин, секретарка — Мирослава Прокопович, скарбник — Анна Зуб, вільні члени — Осипа Грабовенська, Анна Богачевська, Марія Сенейко, Оксана Гной, та представник ОПЛДМ ім. Л. Глібова — проф. Вол. Мацьків, До Контрольної Комісії увійшли пані: Лідія Бурачинська, Софія Гарасимович, Антоніна Змій. При Управі Осередку Дошкілля ЗСА створено кілька Комісій. До Комісії Посібників увійшли пані: голова — Ірина Телепко, члени — Софія Лада, Надія Бігун, Тетяна Левицька; до Програмової Комісії: голова — Анастасія Смеречинська, члени — Ірина Тарнавська, Віра Андрушків, Ірина Пеленська, Олена Климишин, Валентина Мушинська та Андрій Витвицький; до Пресової Комісії увійшли: Олена Климишин, як голова, та Ірина Пеленська і Андрій Витвицький. Новостворену Секцію Учительок і Працівників Дошкілля очолила Олена Лісківська.

Офіційно закрила „Українські Дошкільні Дні" мґр Ірина Пеленська у неділю о 3-й год. дня. Перед декількома учасницями стелилась додому далека дорога. Всі присутні на цій оригінальній і розумно, по-діловому, проведеній, конференції відчули себе збагаченими новими знаннями в ділянці виховання найменших, без якого не буде й найбільших. Приємно вражала значна участь у праці конференції молодих матерів і молодих виховниць.

(п.).

ВІСТІ З ВІДНЯ

Дня 11-го вересня 1971 р. в парохіяльній домівці, пресовий референт Братства, Борис Ямінський, виголосив реферат, на тему: „Участь українських козаків при обороні Відня і побіда над турками в 1683 році".

Численно зібрані слухачі, а головно студіююча молодь, вислухали заінтересовано цю історичну доповідь, — а голова Братства подякував прелеґентові за дбайливе опрацювання доповіді.

23-го вересня ц. р. о год. 10.45 відвідав на власне бажання нашу церкву св. Варвари, кардинал Максиміліян де Фюрстенберґ, префект Священної Конґреґації для Східніх Церков, а опісля другу східню католицьку установу у Відні, церкву, монастир і друкарню вірменських оо. Мехітаристів.

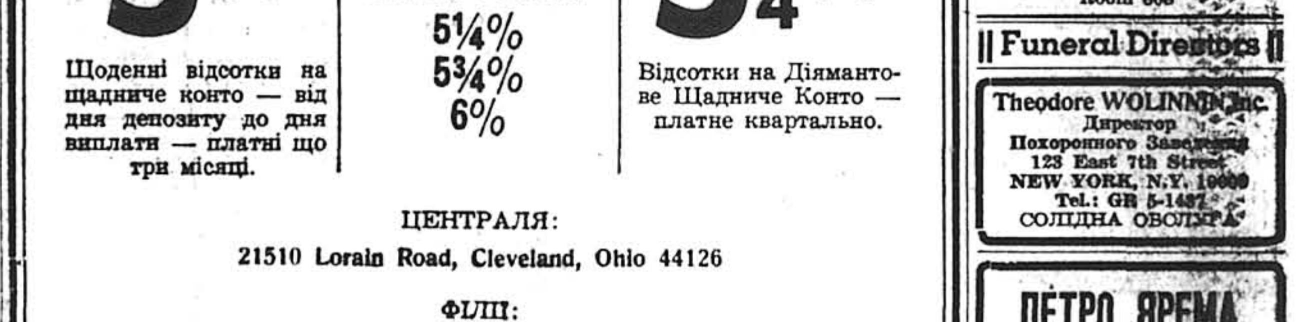
З нагоди 20-літнього ювілею австрійського філятелістичного клюбу ім. св. Гавриїла, відбулася виставка марок в залі оо. Єзуїтів та Служба Божа в нашій церкві (в середу 29-го вересня), яку відправив кардинал Франц Кеніґ. Члени цього клюбу збирають марки з релігійною тематикою, а його почесним головою є віденський архипастир кардинал Кеніґ. Бажанням цього клюбу було відбути цю Службу Божу якраз в церкві св. Варвари. Під час цієї літургії, в латинському обряді, співав українські літургічні пісні хор св. Варвари під управою проф. Гнатишина. Церква була заповнена визначними гостями з Австрії, враз з директором державної австрійської пошти д-ром Пабешіцом, та багатьома гістьми з інших країн.

В суботу 2-го жовтня ц. р. в год. 18-тій, на запрошення пароха церкви св. Отмара міста Медлінґу відправив о. д-р Дзерович співану Службу Божу враз із хором св. Варвари. На прийнятті хору висловив тамошній парох сердечну подяку о. д-ру Дзеровичу і хорові св. Варвари від своїх парафіян, які зібравшись в півторатисячній масі в церкві, з одушевленням слухали св. літургію.

Український басовий квартет „Тарас Бульба" приготовляє свій „комбек". Ця відома група майже один рік не могла виступати, бо один член ансамблю мусів служити в австрійському війську. На великому концерті, який відбудеться з нагоди 65-ліття українського композитора та дириґента проф. Андрія Гнатишина у Відні, квартет „Тарас Бульба" виступить перший раз по цій довгій перерві.

У НЮЙОРКСЬКІЙ ПІДЗЕМНІЙ ЗАЛІЗНИЦІ „сабвеї" продовжуються хуліганські вихватки розбещеної вуличної молоді. П'ятеро пасажирів були поранені в експресі лінії „Індепендент" на стації 72-ї вулиці — група підлітків кидала в той експрес каміння, повибивала вікна і одного пасажира важко поранила. На лінії „БіЕмТі" Мангеттен — Бруклин групи підлітків напали на три потяги „сабвею", повибивали вікна й електричні лямпочки. Одну молоду дівчину заарештовано за те, що вона навмисне й без потреби спинила потяг „аварійним гальмом".

ТАРЗАН, Ч. 6648. Тарзан і Чулю втікають до джунґлії

Тарзан і Чулю відкрили дбайливо заховане у праставрій джунґлії арабське пустельне шатро із сталевим сейфом, що його не могли відчинити.

Тарзане, чую мотор! Давай скритися назад у джунґлії! Звучить неначе гелікоптер!